

Opgave 3 Politieke besluitvorming: openstelling huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht

tekst 7

Homohuwelijk haalt de eindstreep

Het homohuwelijk mag rekenen op een breed draagvlak in de samenleving en in de Tweede Kamer, tot verdriet van sommige christenbroeders

Door onze redacteur BRAM POLS

DEN HAAG, 5 SEPT. “Het zogenaamde homohuwelijk druist zo rechtstreeks in tegen alles wat God in Zijn Woord voorhoudt, dat ik het politiek onverteerbaar vind als er ook maar één CDA-Kamerlid vóór de wettelijke verankering van dat ‘huwelijk’ zal stemmen. Is dat wel het geval, dan maakt het CDA zich medeschuldig aan het verder slopen van de christelijke fundamenten van de Nederlandse samenleving. Op die manier draagt het CDA tevens bij aan de verzwakking van de christelijke politiek in de 21ste eeuw.”

SGP-voorman Bas van der Vlies gaf eind vorig jaar in Ridderkerk maar vast een daverend schot voor de boeg. Hij zou het ‘hoogst kwalijk’ vinden als het CDA – al was het maar deels – zou meewerken aan het ‘omkeren van bijbelse waarden en het omvertrekken van de grondpijlers van ons rechtsbestel. Juist op zo’n wezenlijk punt als het huwelijk dienen christenen één lijn te trekken’.

Van der Vlies’ waarschuwing was ruim bijtijds, want de Tweede Kamer debatteert pas deze week over twee wijzigingen van het Burgerlijk Wetboek die het huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht en adoptie door personen van hetzelfde geslacht mogelijk moeten maken. Hij is tegen het homohuwelijk en tegen het recht voor homoparen om kinderen te adopteren.

Rechtstreeks aanleiding tot de wetsvoorstellen vormen twee moties die vijf jaar geleden een meerderheid in de Kamer kregen en die leidden tot de Commissie-Kortmann. Die werd in 1996 ingesteld en adviseerde het jaar daarop - verdeeld - om het huwelijk ‘open te stellen’. Vijf leden waren voor, drie leden tegen. Voor de liberale minister Korthals (Justitie) en zijn sociaal-democratische

staatssecretaris Cohen niettemin reden genoeg om met de twee wetsvoorstellen te komen, die volgens strikte juristen artikel 1 van de Grondwet, (...) wat meer uit de verf laten komen. De bewindslieden hebben het daarmee, naar verluidt, toch gewonnen van hun ambtelijk apparaat, want zowel de nu bestaande Wet op het geregistreerd partnerschap als de nu voorgestelde openstelling van het huwelijk is door ambtenaren van het ministerie van Justitie op alle mogelijke manieren tegengewerkt, zo wordt in homoseksuele kring beweerd.

De politieke strijd zal deze week als vanouds worden gevoerd onder ‘christenbroeders’. Het christelijk deel van de natie zoals dat wordt weerspiegeld in de Tweede Kamer, lijkt de slag echter op voorhand te hebben verloren. Een ruime meerderheid in de Kamer, maar ook van de Nederlandse bevolking (62%), heeft immers geen bezwaar tegen de invoering van het homohuwelijk, zo bleek afgelopen weekeinde uit een onderzoek van het Nipo, in opdracht van het Reformatorisch Dagblad. Vrouwen staan er positiever tegenover dan mannen. Van de mensen die niet naar de kerk gaan, is 72% voor. Bij rooms-katholieken en hervormden is dat percentage lager, maar is er altijd nog een meerderheid. Alleen onder gereformeerden zijn zijn meer tegen- dan voorstanders. (...)

Wellicht zullen de kleine christelijke partijen na afloop van het debat om een hoofdelijke stemming vragen, om te zien wie er binnen het CDA ‘verraad pleegt’ om in Van der Vlies’ redenering te blijven. Ten minste één PvdA’er zal bij die gelegenheid ook ‘tegen’ roepen, Thanasis Apostolou. Tot weezin van zijn fractie zei hij bij het verschijnen van het advies van de Commissie-Kortmann al dat je nooit ‘een trend tot norm moet verheffen’.

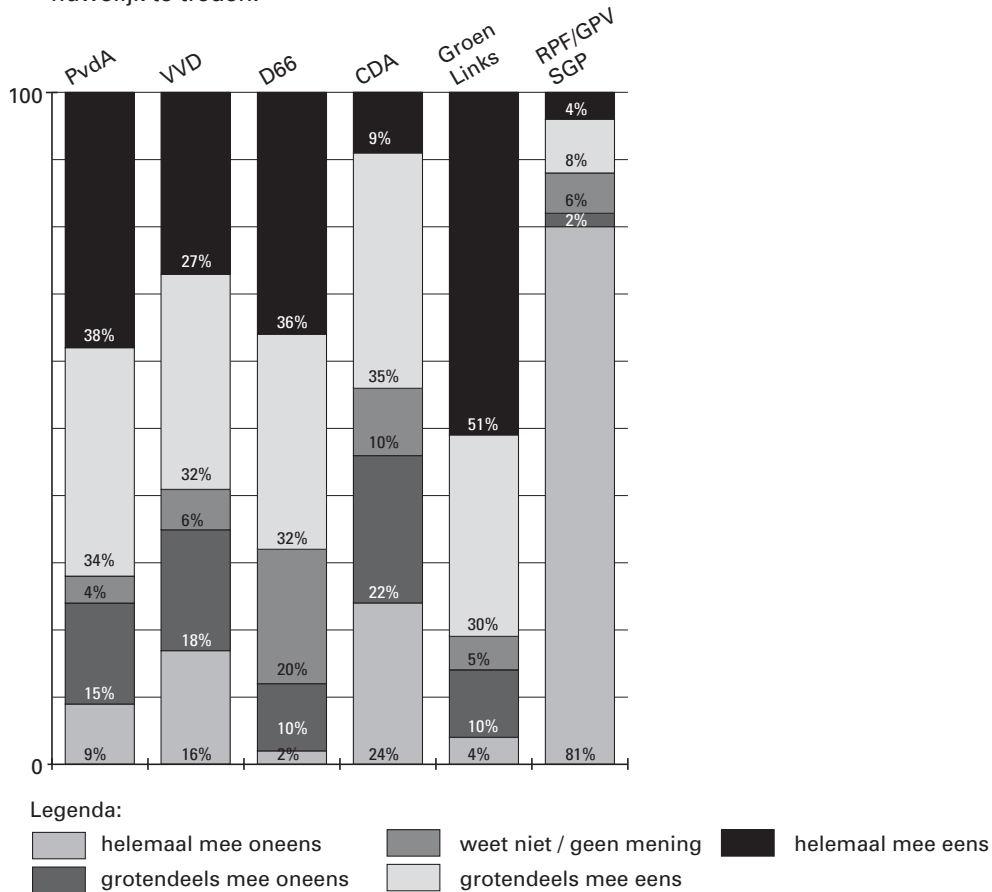
bron: NRC Handelsblad van 5 september 2000

Nipo-enquête: Homohuwelijk, september 2000, in opdracht van het Reformatorisch Dagblad

tabel 2

Homohuwelijk

Homoseksuelen moet de mogelijkheid geboden worden om met elkaar in het huwelijk te treden.

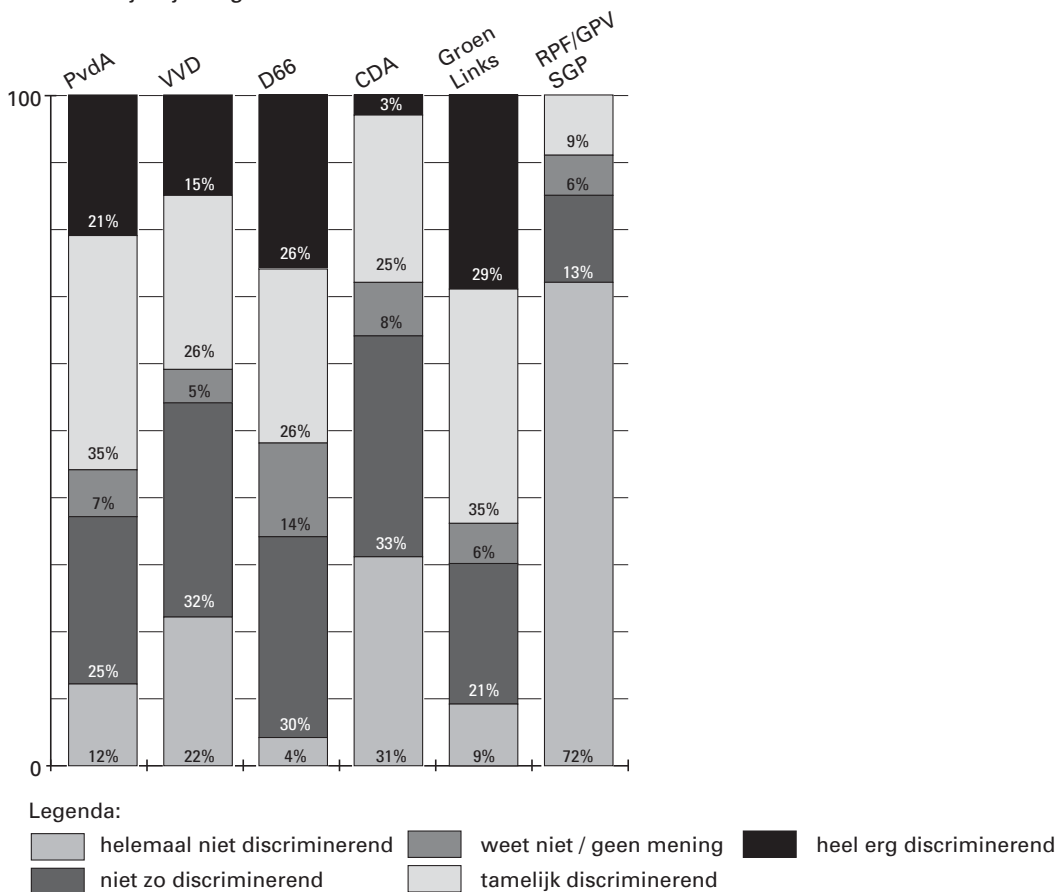
bron: Reformatorisch Dagblad van 2 september 2000

Nipo-enquête: Homohuwelijk, september 2000, in opdracht van het Reformatorisch Dagblad

tabel 3

Discriminerend

In hoeverre vindt u het discriminerend dat op dit moment homoseksuelen van het huwelijk zijn uitgesloten?

bron: Reformatorisch Dagblad van 2 september 2000

Opgave 3 Politieke besluitvorming: openstelling huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht

Bij deze opgave horen tekst 7 en tabel 2 en 3

In september 2000 nam de Tweede Kamer met ruime meerderheid het voorstel aan om het huwelijk open te stellen voor homoseksuele paren.

In tekst 7 (*NRC Handelsblad* van 5 september 2000) staat wat er voorafging aan de goedkeuring van het wetsvoorstel door de Tweede Kamer.

Politieke partijen hebben de volgende functies:

- articulatiefunctie
- communicatiefunctie
- integratiefunctie
- participatiefunctie
- selectiefunctie

- 2p **23** Welke functie vervult de SGP in tekst 7?
Licht het antwoord toe.

Zowel de SGP als het CDA behoren tot de confessionele stroming. Binnen die stroming zijn verschillende richtingen te onderscheiden.

- 2p **24** Hoe wordt de politieke richting genoemd waartoe de SGP behoort en hoe de politieke richting waaronder het CDA valt?

Hieronder staan drie uitspraken:

- 1 Bijbelse waarden en normen zijn zonder meer richtsnoer van het politieke handelen.
- 2 De Bijbel is inspiratiebron van het politieke handelen.
- 3 De partij gaat uit van de scheiding tussen kerk en staat.

- 2p **25** Noem per uitspraak van welke partij deze is, het CDA of de SGP.

Ter verdediging van het openstellen van het burgerlijk huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht kan worden verwezen naar artikel 1 van de Grondwet (regels 46-47).

- 1p **26** Welk argument biedt artikel 1 van de Grondwet voorstanders van een wettelijke regeling van het homohuwelijk?

In tekst 7 staat "De bewindslieden, hebben het daarmee, naar verluidt, toch gewonnen van hun ambtelijk apparaat," (regels 48-56)

Dit geeft aan dat ambtenaren invloed uitoefenen.

- 4p **27** A Op grond van welke taken kunnen ambtenaren in het algemeen invloed uitoefenen op de politieke besluitvorming?

B Welke twee machtsbronnen spelen daarbij een rol?

- 1p **28** Met welk begrip wordt de politieke macht van ambtenaren aangeduid?

Eindexamen maatschappijleer havo 2003 - I

- 4p **29** Welke taak van het parlement en welke taak van de regering herken je in tekst 7?
Verwijs per taak naar een citaat of een gegeven uit de tekst.
- 3p **30** Welke fase in het systeemmodel van de politieke besluitvorming is te herkennen in de regels 34-56 van tekst 7?
Geef een beschrijving van deze fase en geef een citaat uit de tekst dat bij deze beschrijving past.
- De regering bestaat uit de ministers en de koningin.
- 1p **31** Wat is de formele bevoegdheid van de koningin in het wetgevingsproces?
- De mensen in Nederland zijn in de loop van de tijd anders gaan denken over het homohuwelijk. In de tekst staat dat 62% van de Nederlanders geen bezwaar heeft tegen de invoering van een homohuwelijk. Dit veranderde denken is een uiting van verschillende culturele ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld secularisering.
- 2p **32** A Wat wordt bedoeld met secularisering?
B Noem een andere culturele ontwikkeling in Nederland die de verandering in het denken over het homohuwelijk weerspiegelt.
- Zie tabel 2.*
- 2p **33** Leg aan de hand van tabel 2 uit of de volgende uitspraak klopt: Kiezers met een voorkeur voor 'linkse' partijen zijn in meerderheid vóór het homohuwelijk en kiezers met een voorkeur voor 'rechtse' partijen zijn in meerderheid tegen.
Reageer op beide delen van deze uitspraak.
- Zie tabel 3.*
- Je kunt van mening verschillen over de vraag of het uitsluiten van homoseksuelen van het burgerlijk huwelijk discriminerend is.
- 2p **34** Vind jij het uitsluiten van homoseksuelen van het burgerlijk huwelijk discriminatie?
Geef een argument dat je mening ondersteunt.
Betrek in je antwoord een definitie van discriminatie.